

NOTITIE

Onderwerp Oplegnotitie naar aanleiding van Advies Commissie mer op de Aanvulling op het MER bij bestemmingsplan Oosternhorn
Project Bestemmingsplan en MER Oosternhorn
Opdrachtgever Gemeente Eemsdelta
Projectcode 141314
Projectleider I.A.C. Al MSc
Status Definitief
Datum 7 november 2025
Referentie 141314/25-017.514

Auteur(s) I.A.C. Al MSc
Gecontroleerd door drs. M.J. Schilt
Goedgekeurd door I.A.C. Al MSc
Paraaf

---

1 INLEIDING

De gemeente Eemsdelta wil een bestemmingsplan vaststellen voor bedrijventerrein Oosternhorn. Verouderde planologische regelingen zijn in 2013 vervallen. Daarom is in 2017 een bestemmingsplan met een MER opgesteld. Het bestemmingsplan Oosternhorn is op 30 november 2017 vastgesteld door de (voormalige) gemeente Delfzijl. Op 17 juli 2019 is door de Afdeling bestuursrecht van Raad van State echter het besluit tot vaststelling van het Bestemmingsplan 'Oosternhorn' door de gemeente Delfzijl vernietigd. In 2023 is het MER uit 2017 geactualiseerd. Op dit geactualiseerde MER heeft de commissie mer een advies uitgebracht. De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER uit 2023 dat veel informatie over de milieugevolgen beschikbaar is gekomen. Desondanks ontbreekt nog belangrijke informatie om het belang van de leefomgeving volwaardig mee te kunnen wegen bij het besluit over het bestemmingsplan Oosternhorn. Hiervoor is een aanvulling op het MER opgesteld (d.d. april 2025). 11 juni 2025 heeft de commissie MER een advies uitgebracht op de aanvulling van het MER voor Bestemmingsplan Oosternhorn.

In het advies van 11 juni 2025 waardeert de commissie dat er veel nieuwe informatie beschikbaar is gekomen en dat bestaande informatie is gestroomlijnd en beter toegankelijk is gemaakt.

Op drie punten in de commissie MER van mening dat er nog informatie ontbreekt. Dit heeft betrekking tot:

- de mogelijke gevolgen van waterinname en lozingen vanaf bedrijventerrein Oosternhorn;
- voor de waterkwaliteit en de instandhoudingsdoelstellingen van de Waddenzee;
- een beschouwing ten aanzien van alle mogelijke relevante (p)ZZS;
- duidelijkheid ten aanzien van de actuele geursituatie.

Daarnaast trekt de commissie MER andere conclusies uit de informatie in de aanvulling waar het gaat om effecten op kwetsbare, beschermde natuurgebieden als gevolg van stikstofdepositie.

Het is aan de gemeenteraad van gemeente Eemsdelta om deze punten te betrekken bij de besluitvorming over het bestemmingsplan Oosterhorn. In voorliggend memo adviseert Witteveen+Bos over de wijze waarop de gemeente Eemsdelta om kan gaan met het advies.

Waterkwaliteitseffecten Waddenzee/ Eems-Dollard

In het toetsingsadvies geeft de commissie het volgende aan:

De Commissie herhaalt daarom haar eerdere advies om voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan Oosterhorn het MER aan te vullen met informatie waaruit blijkt dat waterinname en lozingen vanaf (een representatieve invulling van) het gebied Oosterhorn, afzonderlijk en in cumulatie met Oostpolder en Eemshaven, geen ontoelaatbare gevolgen hebben voor de waterkwaliteit en de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet aantasten.

De aanvulling op het MER geeft inzicht in de huidige waterkwaliteit en het toetsingskader voor toekomstige lozingen. De concentraties van stoffen waarvan de normen al worden overschreden, moeten volgens de aanvulling worden verlaagd. Voor die stoffen is geen ruimte voor (extra) lozing. Voor normen die niet worden overschreden, dus die nu worden gehaald, geldt dat er in principe ruimte is voor lozing. Er kan in principe ruimte zijn voor lozing, maar dit mag alleen nadat er een immisietoets is gedaan en die toets aantoont dat er geen onaanvaardbare gevolgen zijn voor waterkwaliteit en Natura 2000-gebieden.

Bij het vestigen van nieuwe bedrijven zorgen de gemeente Eemsdelta en collega-overheden zoals Rijkswaterstaat en de provincie Groningen er voor dat vergunningaanvragen aan de geldende waterkwaliteitsnormen voor waterinname en lozingen worden getoetst. Bij deze toetsing wordt gekeken naar cumulatie, het samen optellen van alle lozingen van alle bedrijven en hoeveel ruimte er nog resteert. De normen voor lozingen zijn hard: als niet aan de norm wordt voldaan, kan de lozing niet plaatsvinden. De waterkwaliteit en de natuurkwaliteit van de Waddenzee, en daarmee het Werelderfgoed, worden beschermd door het bestaande vergunningstelsel. De gemeente Eemsdelta werkt daarnaast, samen met collega-overheden, aan behoud en herstel van de natuur- en waterkwaliteit via het Programma Eems-Dollard 2050.

Bedrijven die zich de komende jaren vestigen op Oosterhorn moeten in hun vergunningaanvraag voldoen aan de normen en richtlijnen die gelden voor waterinname en lozingen. Daaruit volgt dat de lozingen en waterinnames van bedrijven die zich in de toekomst in het plangebied vestigen, afzonderlijk en in cumulatie met Oostpolder en Eemshaven, geen ontoelaatbare gevolgen hebben voor de waterkwaliteit, en de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet aantasten.

Voor onderwerpen waarvoor de gemeente Eemsdelta zelf geen bevoegd gezag is, zoals voor waterkwaliteit en lozingen, betekent het niet dat regels kunnen worden genegeerd. De besluiten en vergunningverlening over deze onderwerpen komen dan van de betreffende bevoegde instanties, zoals Rijkswaterstaat of het waterschap. De toetsing aan en handhaving van deze regels is belegd bij deze bevoegde gezagen.

Luchtkwaliteit

In het toetsingsadvies geeft de commissie het volgende aan:

De Commissie merkt hierbij op dat voor (p)ZZS iedere emissie relevant is en minimalisatie daarvan aan de orde is. Juist vanwege het karakter van Oosterhorn als bedrijventerrein voor chemische industrie is het noodzakelijk dit goed in beeld te brengen. Zij adviseert daarom, alvorens een besluit te nemen over het bestemmingsplan, een overzicht te geven van alle relevante emissies naar de lucht (en de immisies daarvan) inclusief de relevante (p)ZZS. Deze kan dan vergeleken worden met de MTR.

De aanvulling gaat in op de emissies naar de lucht (en water) van (p)ZZS ((potentieel) zeer zorgwerkende stoffen) en VOS (vluchtige organische stoffen) die ook ZZS zijn. Hiervoor is gekeken naar de emissieregistratiegegevens op basis waarvan een inschatting is gemaakt voor mogelijke toekomstige emissies. De daadwerkelijke aard en omvang van emissies van (p)ZZS en VOS zijn afhankelijk van het bedrijfstype dat de uitstoot veroorzaakt. Het bestemmingsplan Oosterhorn biedt ruimte aan een brede range aan industriële bedrijven. De hoeveelheid verschillende soorten ZZS die in onze leefomgeving om gaat is groot (> 12.000). Daarom is het advies van de commissie om alle relevante emissies ten gevolge van het bestemmingsplan Oosterhorn in kaart te brengen een zeer complexe en omvangrijke opgave, die complex en langdurig onderzoek vergt naar de op Oosterhorn gevestigde bedrijven. Witteveen+Bos heeft de gemeente Eemdelta geadviseerd om zich, na vaststelling van het bestemmingsplan Oosterhorn, in te spannen voor de totstandkoming van vervolgonderzoek naar de aard, omvang en effecten van de aanwezigheid van p(ZZS) en VOS binnen de gemeentegrenzen, en daarbij specifiek te kijken naar het aandeel dat de bedrijven op Oosterhorn hierin hebben.

Tegelijkertijd is er ook nu al sprake van een borgingsmechanisme dat beoogt de emissies van (p)ZZS en VOS bij vergunningverlening te minimaliseren. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is de minimalisatie en streven naar nulmissie van ZZS opgenomen.

Geur

In het toetsingsadvies geeft de commissie het volgende aan:

De Commissie adviseert, alvorens een besluit te nemen over het bestemmingsplan, inzichtelijk te maken of de reductie van 70 % waarmee in het MER is gerekend nu al wel of niet is gerealiseerd, of er nog verdere reductie van geur zal plaatsvinden en zo ja, hoe en wanneer. Alleen voldoen aan BBT-conclusies wanneer sprake is van een geurhindersituatie is onvoldoende.

In het verleden heeft een 70 % reductie van de geuremissie van ESD plaatsgevonden. Deze is gerealiseerd. Op basis hiervan is in de structuurvisie Eemsmond-Delfzijl een verdere reductie van (nogmaals) 70 % beschreven en vastgelegd. De verwachting die in de structuurvisie is opgenomen is dat een verdere 70 % reductie gaat plaatsvinden, en hiervoor is richtjaar 2035 als uitgangspunt gehanteerd. In het MER is voor de referentiesituatie uitgegaan van sanering van ESD waarbij deze verdere reductie van de geuremissie met 70 % wordt gerealiseerd. Deze reductie is rechtstreeks gekoppeld aan het inzetten van de meest recente BBT-maatregelen. Deze BBT-maatregelen worden getroffen en gemonitord gedurende de planperiode van het bestemmingsplan Oosterhorn, die een periode van 20 jaar beslaat.

Zoals aangegeven in de aanvulling op het MER is het provinciale geurbeleid vastgelegd in zowel het Milieuprogramma Groningen (2023) als de vigerende Omgevingsverordening (artikel 3.44) van de provincie. Het beleid en regelgeving richten zich daarmee op het verminderen van geuruitstoot en -blootstelling met als doel nieuwe geurhinder te voorkomen, bestaande hinder te verminderen en ernstige hinder volledig uit te bannen.

Voor het bedrijventerrein Oosterhorn is een afwijkende omgevingskwaliteit voor industriële geur vastgesteld. Uiterlijk in 2035 moet daar een cumulatieve geursituatie bereikt zijn die voldoet aan GES3+60 %, wat neerkomt op een geurbelasting van 1,6 keer de concentratie die hoort bij $H=-1$ ¹. Het beleid streeft naar minimale geuruitstoot, maar biedt tegelijkertijd ruimte voor nieuwe en uitbreidende bedrijven. De provincie Groningen prioriteert de ontwikkeling van nieuwe normen voor gebiedsgericht beleid en het toezicht en de monitoring van bestaande normen volgens de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl en de Omgevingsverordening.

¹ Hedonische waarde (H) Een hedonische waarde geeft de mate van (on)aangenaamheid van de geur aan. Op basis van de hedonische waarde kunnen waarden voor de geur worden afgeleid. Voor stedelijke gebieden geldt een streefwaarde van $H=-0,5$ en voor buitengebieden $H=-1$. Als de gewenste streefwaardes $H=-0,5$ of $H=-1$ niet haalbaar of wenselijk zijn, wordt in gebiedsgericht beleid ontwikkeld en maatwerkoplossingen gezocht.

Deze toekomstige geursituatie GES3+60 % (of 1,6x GES 3) bestaat uit drie onderdelen:

- de geurbelasting van ESD dat overeenkomt met 1,0x GES3 voor H=-1;
- de geurbelasting van overige bedrijven in de omgeving dat overeenkomt met 0,6x GES3 voor H=-1;
- geen extra geurbelasting door nieuwe bedrijven.

Voor nieuwe activiteiten en voor uitbreidingen van bestaande bedrijven op Oosterhorn wordt de norm van 0,25 Oue/m³ toegepast voor geurgevoelige objecten buiten het bedrijventerrein. Dit is een strenge norm waarbij er geen extra cumulatie van geur plaatsvindt op geurgevoelige objecten buiten het bedrijventerrein.

Natuureffecten stikstofgevoelige natuur

In het toetsingsadvies geeft de commissie het volgende aan:

Op basis van de informatie uit de aanvulling acht de Commissie niet uitgesloten dat het bestemmingsplan kan leiden tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van voor stikstofdepositie gevoelige en al overbelaste Natura 2000-gebieden. Het MER bevat daardoor naar het oordeel van de Commissie nog geen alternatief dat uitvoerbaar is binnen de kaders van de natuurwetgeving. Het is aan de gemeenteraad van de gemeente Eemsdelta om dit punt te betrekken bij de besluitvorming over het bestemmingsplan.

In de Aanvulling op het MER Bestemmingsplan Oosterhorn is onderzocht dat, hoewel de stikstofdepositie op daarvoor kwetsbare natuurgebieden beperkt toeneemt, dit niet leidt tot extra schade aan natuurgebieden. De aanvulling concludeert daarom dat een aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden met zekerheid is uitgesloten. De commissie onderschrijft deze conclusies niet. De toetsing van projecten met berekende toenames van stikstofdepositie is in Nederland zeer sterk gejuridificeerd. Met enige regelmaat komen er nieuwe rechterlijke uitspraken die aangeven wat wel en niet kan. In actuele jurisprudentie zijn aanknopingspunten voor de benadering, zoals die in de Passende Beoordeling is verwoord. Dit is in de Passende Beoordeling toegelicht in paragraaf 2.2.3.